

1924 Rosende omtale

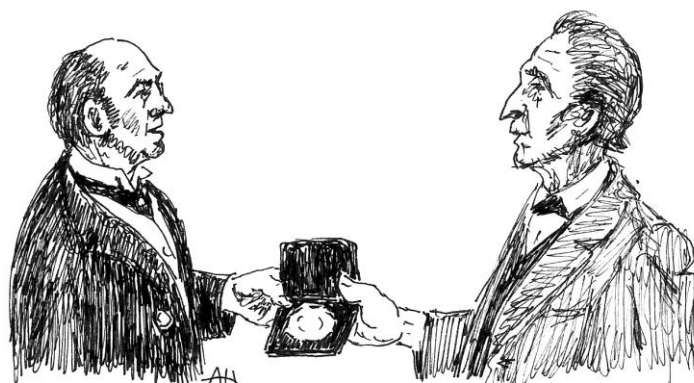
La oss se på enkelte som har fått heder og ære i form av utmerkelse, medaljer eller kort sagt annen rosende omtale:

På Nordre Avelsgård i Hegra bodde Hågen Olsen Avelsgård, født i 1742 - døde tirsdag 4.mai 1824. Han skulle ha slik en sikker penn. En riktig sjelden skrivekyndig person. Han hadde fin håndskrift og skrev ortografisk rett slik formene var på den tiden. Etter ham ble det funnet ei skrivebok som Hågen benyttet meget i tiden 1774 - 1784. Han synes da å ha vært inne i en litterær epoke. Innholdet var nok preget av sterk barnetro. Her skrev han mange betraktninger omkring vers fra både det gamle og det nye testamentet. Et sitat fra boka: ”*Gud bevare alle og Enhver fra den Skadelige Ildebrand, men om i fald at saadant skulde hende, da skal mand gaa toe gange omkring Ilden Efter Solen Ret søls og med sammenlagte Hender over sit Hoved bede Fader Vor 3 gange hver gang mand gaar der omkring*”.

Peder Olsen Krogstad var født i Skjåk i Gudbrandsdalen den 15.april i 1858. 18 år gammel gikk han amtskolen i Nord-Gudbrandsdalen, og sommeren i 1877 reiste han nordover til Tromsø for å begynne på lærerskolen. Etter eksamen to år senere ble han tilsatt som lærer i Malangen. I 1886 ble Peder Krogstad tilsatt som førstelærer ved Stjørdalshalsen folkeskole. Og her på Halsen skulle han forbli lærer i hele 37 år, og da han gikk av med pensjon våren 1923 hadde han vært i skoleverket i hele 44 år. Dette var i en brytningstid. Unionsoppløsningen i 1905, stemmeretten for kvinnene i 1913 og verdenskrigen var noen av de hendelser som kom til å prege hverdagen også for lærerne. Ord og holdninger la grunnlaget for solidaritet. Lærerne var igjen en rettesnor.

Peder Krogstad giftet seg den 28.november 1888 med Berntine Margrete Berg. Hun var fosterdatter til Ole Eriksen Berg på Bjerkan, og hadde nok sitt å bety for at Peder valgte å slå seg ned i Stjørdal. Berntine var poståpner og ble senere postmester ved Stjørdal postkontor, som holdt til på Bjerkan til det ble flyttet til Stjørdal stasjon.

Ivar Værnesbranden forteller om Krogstads evner som lærer i religion. Den fengslet elevene, slik at de glemte alt annet enn kun å lytte til hans tale. Undervisningen var ofte ledsaget av en fortelling som anskueliggjorde temaet, og i følge Værnesbranden (sitat): ”..... *han kunne tale slik til oss og med oss, at våre øyne ble dugget av tårer*”.- I 1924 fikk Peder Krogstad kongens fortjenestemedalje i gull. Han døde søndag den 26.februar i 1928.

Så beveger vi oss til Fagerdal, en plass under Bakken på Skatval i eldre tider. Til denne plassen flytter i 1880-årene en Jonas Larsson Byahaugen. Han var blitt gift i 1859 mens han bodde på Liaåsen. Da han kom opp i 80-års alderen fikk han rosende omtale i Trondheimsbladet. Her ble han omtalt som ”*en arbeidets adelsmann, som var verd ein*

borgardådsmedalje eller fortенestmedalje”. Dette hеnspeiler seg trolig på hans store innsats for å få til et bruk på Fagerdal, tross sitt handicap. Da Jonas var liten gutt skadet han nemlig høyrefoten slik at denne ble både stiv og for kort. Det heter seg at når Jonas skulle være snar i vendinga, svingte han seg på venstrefoten slik at høyrefoten stod som et passerbein ut i lufta. Fagerdal lå litt vanskelig til, men Jonas fikk likevel dyrket opp noen mål mens han bodde der. Han startet med kun ei ku, men hadde snart grunnlag for å fore både hest, 4 kyr og mange sauer. Og det meste av arbeidet gjorde han på kveldstid. Om dagene arbeidet han i steinbrudd. Og for å spe på med matauke var han mang ei natt på ørretfiske eller fuglejakt. *Fritid* var ikke et ord som stod i ordlista hos Jonas Byahaugen på Fagerdal.